

запасів при їх надходженні та вибутті, що сприяє не лише ефективнішому управлінню ресурсами, але й зниженню можливості виникнення помилок.

Література

1. Токар Н. Б., Вовк Н. В. Сучасні проблеми організації обліку виробничих запасів та шляхи їх вирішення. Харків, НТУ«ХПІ», 2017. С. 20-29.

2. Тарасова Г.О., Гулевич С.В. Організація обліку виробничих запасів підприємства та шляхи його удосконалення. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск № 15. С. 896-899.

УДК 657.2:657.6

Картальов Володимир Петрович,
магістрант

Фурманчук Оксана Сергіївна,
кандидат економічних наук, доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
(Україна)*

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПОВОРОТНОЇ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ

Фінансова допомога є важливим інструментом надання економічної підтримки як суб'єктам господарювання, так і усім іншим суб'єктам правовідносин, незалежно від їх господарсько-правового статусу. Процеси надання фінансової допомоги з боку держави врегульовані Бюджетним кодексом України [1] та Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» [2]. Суб'єктами відносин у сфері надання та отримання фінансової допомоги є держава, юридичні та фізичні особи.

Сутність поворотної фінансової допомоги визначається нормативно-правовими актами та у працях вчених по-різному, а саме як кредит, як позика чи як фінансова послуга. В авторському баченні, поворотна фінансова допомога – це суто податкове поняття, яке означає господарську операцію, що належить до різновиду позики. З точки зору права – це позика. Однак з точки зору ПКУ існує різниця між звичайною позикою та поворотною фінансовою допомогою (ПФД), що відображено у таблиці 1.

Таблиця 1

Відмінні ознаки поворотної фінансової допомоги та позики

Порівняння договорів поворотної фінансової допомоги та позики		
Критерії порівняння	Варіанти трактовки договору позики для цілей оподаткування:	
	поворотна фінансова допомога (пп. 14.1.257 ПК)	позика (пп. 14.1.267 ПК)
предмет договору	грошові кошти	
нарахування та сплата процентів	ні	так
обов'язковість повернення	так	так
чи є фінансовою послугою	ні*	так
* якщо видача ПФД носить систематичний характер, то податківці трактують таку операцію як фінансове посередництво, наприклад в листі ДФС від 28.02.2019 р. № 806/10/ПК14-29-12-03-22		

- головна її мета – отримання прибутку, який забезпечують відсотки чи інші подібні винагороди;

- питання надання фінансової допомоги регулюються Національним банком України;

- фінансові послуги надають банки, кредитні спілки, ломбарди;
- на здійснення фінансових послуг потрібно мати ліцензію.

Поворотна фінансова допомога має бути безвідсотковою, інакше вона стає фінансовою послугою, що потребує ліцензії. Так, як підприємство, надаючи поворотну фінансову допомогу, ніякої ліцензії на фінансові послуги не має, то й позика така має бути безвідсоткова. За цим потрібно уважно простежити і вірно відобразити у договорах.

Надавати поворотну фінансову допомогу можуть тільки платники податків 3 групи (юридичні особи) і платники єдиного податку 4 групи. ФОП 1-3 груп можуть завжди оформити все борговою розпискою як цивільні відносини між двома фізичними особами, але юридичним особам позики вони надавати не можуть, якщо не хочуть втратити право бути на спрощеній системі оподаткування. Отримання поворотної фінансової допомоги платником єдиного податку супроводжується такими нюансами:

1. Якщо протягом 12 місяців поворотна фінансова допомога не була повернута, то вона вважається безповотною фінансовою допомогою та підлягає оподаткуванню (пп. 3 п. 292.11 ПКУ) [3]. ПФД включається до доходу з наступного дня після закінчення 12-місячного терміну до відповідного кварталу; «прострочена» поворотна фінансова допомога потрапляє до доходу того кварталу, в якому закінчився 12-місячний термін. Таким чином, якщо з метою переходу із загальної системи оподаткування на спрощену за умови наявності ПФД необхідно її погасити ще до такого переходу. При переході навпаки – зі спрощеної системи на загальну – теж краще погасити ПФД та знову її отримати після переходу, ніж ризикувати тим, що податківці донарахують єдиний податок з неї заднім числом.

2. ПФД може надаватися також працівникам підприємства. В цьому випадку можливий такий варіант погашення, як відрахування з зарплати, якщо визначити такий спосіб у договорі. Однак розмір таких відрахувань має не перевищувати 20%, а при відрахуваннях за кількома документами – 50% зарплати (ст. 128 КЗпП); ПФД можна також надавати взагалі непов'язаним з підприємством фізичним особам; фіз.особам-підприємцям.

Якщо фіндопомога видається готівкою, то за п. 6 Положення про ведення касових операцій (наказ НБУ від 29.12.2017 р. № 148) існують такі обмеження щодо розрахунків готівкою за один день:

- в операціях з фізособою – ≤ 50000 грн;
- в операціях з ФОП та юрособами, іншими суб'єктами господарювання – ≤ 10000 грн.

Цих обмежень слід дотримуватися й при поверненні допомоги. Проте, щоб уникнути даних обмежень, можна внести гроші через касу банку за допомогою оформлення заяви на переказ готівки для отримувача тощо. В такому разі це буде вважатися як безготівкова операція. У заяві обов'язково має бути вказано призначення платежу: «Поворотна фінансова допомога, за договором позики від ... та вказані реквізити договору».

Таким чином, питання використання в господарській діяльності фінансової допомоги, як механізму додаткового фінансування діяльності та оперативного залучення обігових коштів, є актуальними та потребують подальших наукових напрацювань і досліджень в даному напрямі.

Література

1. Бюджетний кодекс України Затверджено Верховною Радою України №2456 – VI від 08.07.2010р. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14>. (Дата звернення: 20.10.2023 р.).

2. Про державну допомогу суб'єктам господарювання: Закон України від 1 липня 2014 р. № 1555-VII / Верховна Рада України. Офіційний вісник України. 2014. № 62. Ст. 1704. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1555-18> (дата звернення: 05.11.2023).

3. Податковий Кодекс України : Затверджено Верховною Радою України №2755 – VI від 02.12.2010р. [Електронний ресурс]. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua). (дата звернення: 21.10.2023 р.)

УДК 657

*Ладатко Настасія Юрїївна, Ладатко Карина Юрїївна,
студентки
Дмитренко Алла Василівна,
доктор економічних наук, професор
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)*

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ В ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ

Бухгалтерський облік у господарстві ведеться безперервно з дня його реєстрації до припинення його діяльності. Саме бухгалтерський облік, як важливий елемент економічної системи, забезпечує інформаційні потреби управління підприємством. Зміни підходів до ведення бізнесу, збільшення потреб управління в інформації та постійні трансформації, що відбуваються у нормативно-правовому регулюванні бухгалтерського та податкового обліку суб'єктів підприємництва, вимагають перегляду підходів до організації їх обліку.

Бухгалтерський облік у господарстві веде голова (власник) або за його дорученням один із членів родини, або фахівець на договірних засадах чи спеціалізована фірма. Після реєстрації господарства фермер складає опис майна, що становить його власність: вартість об'єктів основних засобів, їх знос, вартість товарно-матеріальних цінностей, продукції, молодняку тварин. В описі зазначають вартість об'єктів основних засобів, виходячи з кошторисних (розрахункових) чи фактичних витрат на їх будівництво та придбання (доставку, встановлення, реєстрацію тощо), а на підставі даних про рік введення об'єктів в експлуатацію та норм амортизації розраховують знос (за відсутності таких даних знос може визначатися з огляду на стан об'єкта), що не суперечить вимогам Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [1].

Оцінку товарно-матеріальних цінностей, сільськогосподарської продукції, молодняку тварин, птиці, тварин на відгодівлі, незавершеного виробництва тощо здійснюють згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246, за меншою з оцінок: за фактичними (нормативними) витратами на їх виробництво (придбання), або ж за чистою вартістю реалізації (ціни продажу на аналогічні об'єкти за вирахуванням очікуваних витрат на завершення виробництва і збут) [2].

На підставі даних опису майна складається вступний баланс. У господарствах, які використовуватимуть просту форму обліку, вступний баланс складається за бажанням власника.

В активі балансу відображають вартість основних засобів (первісна вартість за мінусом суми зносу), товарно-матеріальних цінностей і незавершеного виробництва; кошти, заборгованість Господарству (дебіторська заборгованість) тощо; у пасиві – джерела створення засобів, зокрема, власний капітал та заборгованість господарства (кредиторська заборгованість): банку, юридичним та фізичним особам.

Власний капітал – це різниця між наявними засобами (підсумок активу) і заборгованістю.

Бухгалтерський облік ведеться у фермерських господарствах за однією з наведених форм: